

Ind på skærmen! Ud af døren!

Skoletjenestens årsberetning 2020-21

SKOLETJENESTEN
VIDENCENTER FOR EKSTERNE LÆRINGSMILJØER

Raklev børnehave i Kalundborg er medudviklere af udstillingen MIG & MIN BY på Museum Vestsjælland. Børnene har deltaget i tegneworkshops, grafisk facilitering, magasinbesøg, byvandring med photovoice og GoPro og bidraget til udstillingens temaer og genstande. De har udpeget de museums-genstande, de synes kan noget helt særligt, og nogle af børnene har lånt deres ting ud til udstillingerne. Aktiviteterne er en del af et samarbejdsprojekt mellem Museum Vestsjælland og Vardemuseerne, som på sigt involverer otte lokalmuseer og tilsvarende børnehaver.

Udgivet af

@Skoletjenesten, marts 2022

Skoletjenesten

- videncenter for eksterne læringsmiljøer
Gyldenløvesgade 15, 1600 København V
skoletj@skoletjenesten.dk
www.skoletjenesten.dk

Redaktion

Marie Damsgaard Andersen (ansv.)
Siska Rohr Harrebye
Jakob Haahr-Pedersen

Grafisk design

Le Fischer, lefischer.dk

Tryk

Kandrup's Bogtrykkeri A/S

Fotos

Forside: Marine Gastineau @KØS Museum
for kunst i det offentlige rum
Side 2: Marlene Kramm @Museum Vestsjælland
Side 3: Carsten Andersen @Skoletjenesten
Side 3: Carl Hansen @Vendsyssel Kunstmuseum
Side 4: Marine Gastineau @KØS Museum
for kunst i det offentlige rum
Side 4: Carsten Andersen @Skoletjenesten
Side 4: @Københavns Befæstning
Side 6: @Musikmuseet
Side 7: Tune Winther @Skoletjenesten
Side 8: @Skoletjenesten
Side 10: Carsten Andersen @Skoletjenesten
Side 11: Carl Hansen @Vendsyssel Kunstmuseum
Side 12: Carsten Andersen @Skoletjenesten
Side 14: @Skoletjenesten
Side 15: Christoffer Regild @Folketinget
Side 17: Lene Wul @Kolding Stadsarkiv
Side 19: Asger Hunov @Københavns Professionshøjskole
Side 21: Frida Gregersen @Ny Carlsberg Glyptotek
Side 23: Niels Fabæk @Kunsten Museum of Modern Art Aalborg
Side 24: Malthe Ivarsson @Arbejdermuseet
Side 24: Carsten Andersen @Skoletjenesten
Side 25: Ard Jongsma @Øhavsmuseet Faaborg
Side 27: Carsten Andersen @Skoletjenesten

Indhold

Nedlukning og genåbning	4
Skoletjenesten rykker tættere på	8
Samarbejde og sparring til sektoren	12
Tid til trivsel og fællesskaber	22
Hvem bruger Skoletjenesten	26

Skoletjenesten - videncenter for eksterne læringsmiljøer er et samarbejde mellem Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, kommunerne i Region Hovedstaden og Region Sjælland samt en række museer, kulturinstitutioner og uddannelsessteder. Vi udvikler og deler viden om undervisning i eksterne læringsmiljøer med kulturinstitutioner, kommuner, uddannelsesinstitutioner og andre nationale aktører, der i sidste ende bidrager til, at kultur, natur og kunst er et grundelement i børn og unges læring og dannelse. Skoletjenesten finansieres med midler fra Børne- og Undervisningsministeriet, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune.

Med corona som benspænd og **katalysator**

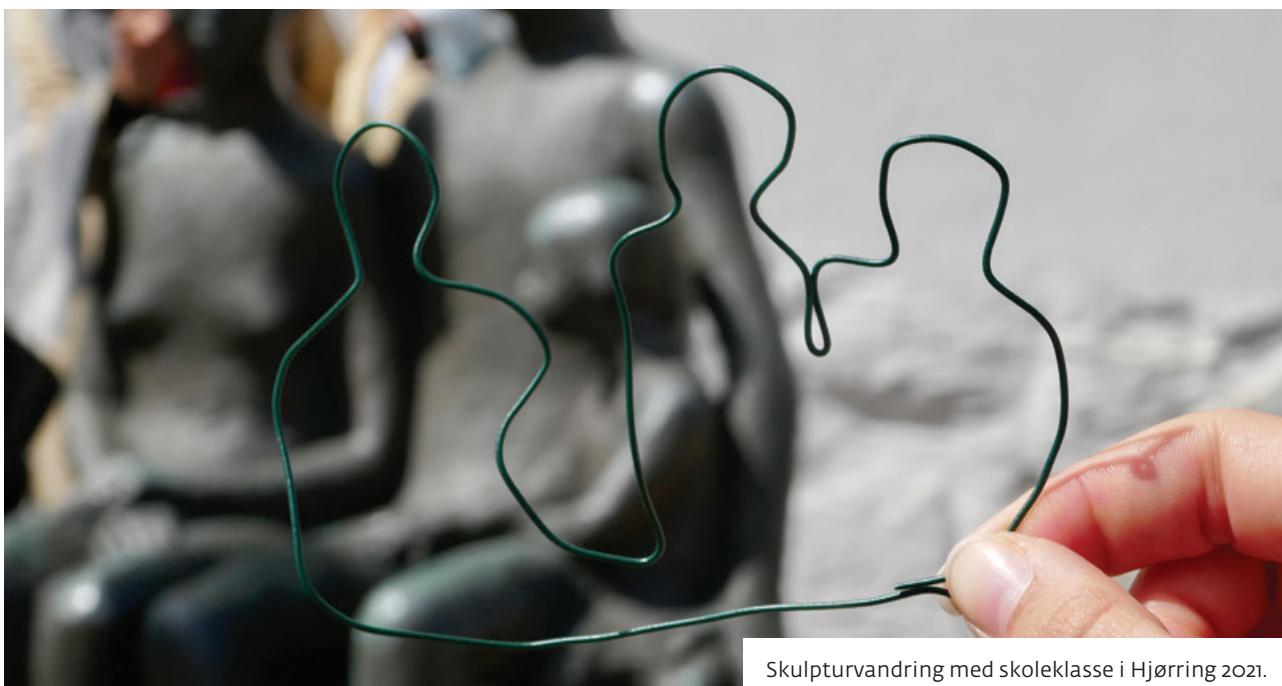
Claus Poulsen, leder af skoletjenesten

Vi kommer ikke uden om corona, når vi skuer tilbage på 2020-21 i Skoletjenesten. På godt og ondt har corona været præmissen for stort set alle periodens aktiviteter. Men det er ikke kun skidt. Vi har i dén grad oplevet, hvordan coronaens begrænsninger har frembragt kreativitet på en lang række områder, og det er der kommet mange gode resultater ud af, som I kan læse mere om flere steder i årsberetningen.

Et andet tema i denne årsberetning er Skoletjenestens videnskredsløb med fokus på, hvor og for hvem vores viden kommer ud og gør en forskel. Hvordan kommer den viden, vi skaber i vores partnerskaber og gennem vores undersøgelser ud at leve? Vi tager jer med på besøg i nogle af de konsulentopgaver, vi har løst for eksterne læringsmiljøer i et par af de samarbejder, hvor vi sætter vores viden i spil, og vi inviterer jer ud til nogle af vores arrangementer.

Skoletjenestens årsberetning har tidligere fulgt skoleårets gang, men for at følge årsrytmen fra vores samarbejdspartnere har vi valgt fremover at følge kalenderåret. Derfor dækker denne årsberetning perioden fra 1/7 2020 til 31/12 2021.

God fornøjelse!

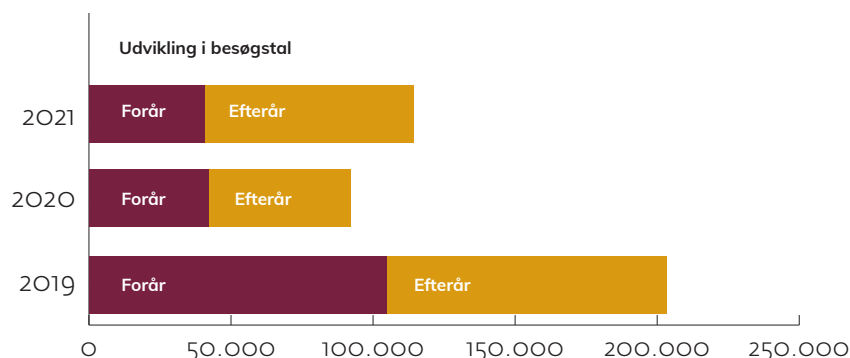
Skulpturvandring med skoleklasse i Hjørring 2021.

Nedlukning og genåbning

De mange nedlukninger og genåbninger indrammer 2020-21 og har sat deres tydelige præg på besøgstatistikkerne på alle Skoletjenestens partnerskabsinstitutioner: I både 2020 og 2021 har besøgstallene næsten været halveret forhold til 2019 – dog med en glædelig nyhed i efteråret 2021: Eleverne er tilbage! Og på et niveau, der næsten matcher efteråret 2019.

Elever deltager i forløbet "Den usynlige by med Gordon Matta-Clark", som KØS Museum for kunst i det offentlige rum gennemfører på Refshaleøen.

"Vi har forsøgt at overføre vores værdier for et kunstmøde til en film og satte det som benspænd for os selv."

Jane Bendix, Undervisnings- og udviklingsansvarlig på ARKEN

I ly af nedlukningen

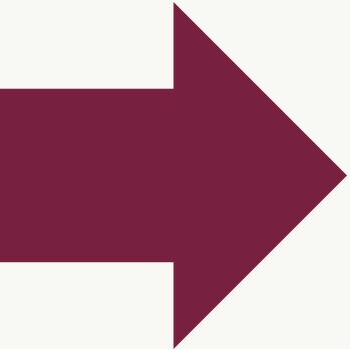
Mens besøgstallene har været lave, har de eksterne læringsmiljøer ikke ligget stille. For det første har de skiftende retningslinjer betydet, at det har krævet en meget større indsats at kunne gennemføre undervisning. Indkøb af sprit og visirer, tilpasning af retningslinjer for underviserne, konstante ændringer i vagtplaner som følge af isolation eller aflysninger, rengøring af genstande og rekvisitter – eller indkøb af flere sæt – omstrukturering af undervisningsforløb for at overholde arealkrav... Listen er nærmest uendelig. Men ikke desto mindre er det ikke den eneste historie at fortælle om tiden under corona. For på trods af ekstra travlhed i den daglige drift har perioden også vist sig at give afsæt for udvikling af nye undervisningskoncepter.

Ind på skærmen og ud ad døren!

Begrænsninger kan være befordrende for kreativiteten. Det ser vi tydeligt i vores partnerskabsinstitutioners pædagogiske udviklingsarbejde i de foregående år, hvor særligt to tendenser gør sig gældende: Næsten alle har arbejdet med digitale formater i deres undervisning – enten som onlineundervisning, digitale forløb, der kan bruges på egen hånd, eller som digitale elementer i undervisningen. Mange har også udviklet udeundervisning, hvor museumsrummet eller undervisningslokalet er blevet erstattet af eller suppleret med aktiviteter udendørs.

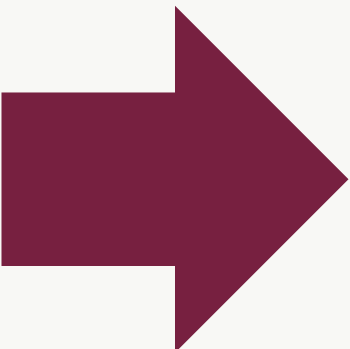

Eleverne arbejder med kilder og mindesmærker fra 2. verdenskrig i et undervisningsforløb på Københavns Befæstning.

Ind på skærmen!

- **ARKEN** har produceret filmrækken "OS OG DEANDRE DYR", der kan bruges som grundlag for aktiviteter, der bygger på ARKENs pædagogiske vision, uafhængigt af et fysisk besøg.
- **FILM-X** flyttede en del aktivitet online og udviklede korte filmforløb til hjemsendte elever.
- **SMK** udviklede online undervisningsforløb. For at koble hjemmet, det fysiske, det digitale og SMK/kunsten skulle eleverne på forhånd finde en genstand i hjemmet, som blev udgangspunkt for små gruppediskussioner i begyndelsen af forløbet.
- **Naturcenter Amager Strand** har både lavet åbne onlineforløb på Facebook, hvor mere end 4.000 så med, og onlineundervisning, der kunne bookes af klasser.
- **Arbejdmuseet** har udviklet tre nye forløb og materialer til portalen "History to go!", som kan bruges uafhængigt af et besøg på museet.
- **Københavns Befæstning** har udviklet undervisningsmaterialet "På tur på Vestvolden", som kan downloades og bruges af lærerne på egen hånd med deres elever.
- **Den Blå Planet** udviklede et digitalt forløb til gymnasier, som tager udgangspunkt i udstillingens modeller og grafikker, og som eleverne kan bruge på egen hånd i udstillingen.
- **Vikingskibsmuseet** har udbudt live onlineundervisning, hvor man kommer tæt på vikingskibene.
- **Zoo** har udviklet forberedende onlinemateriale som et greb til at lave flipped learning.

Ud ad døren!

- På **KØS Museum for kunst i det offentlige rum** gav restriktioner og arealkrav anledning til videreudvikling af praksis med udendørsforløb. De gode erfaringer med undervisningsforløbet "Den usynlige by med Gordon Matta-Clark" bliver afsæt for udvikling af en fast pakke af udendørsforløb.
- **Musikmuseet** udviklede et udendørsforløb, hvor museet besøgte lokale skoler og underviste i stomp og kreative musikalske processer.
- **Thorvaldsens Museum** har lavet udendørs portrættegning ud fra frisen på museumsbygningen. De har også uddelt mere end 5.000 modelleringskit til elever, der brugte dem i undervisningen hjemme, på skolen, foran eller på museet.
- **Københavns Befæstning** og **Naturcenter Amager Strand** kunne med deres udendørs undervisning fortsætte deres undervisning på tidspunkter, hvor andre måtte lukke ned.
- **Zoo** omlagde i foråret 2021 alle deres undervisningstilbud til udendørs undervisning med dyreanlæggene som omdrejningspunkt.

Vi bruger alle vores kommunikationsplatforme til at understøtte de nye tendenser hos de eksterne læringsmiljøer. I 2020 fremhævede vi alle digitale tilbud på skoletjenesten.dk. I marts 2021 blev udendørsforløb en dedikeret indgang til søgning på skoletjenesten.dk koblet til en artikel i folkeskolen.dk og et tematiseret nyhedsbrev med cases og interview om emnet.

”Evalueringen af vores udendørs stomp-forløb har vist, at det både bidrog til klassens trivsel og behovet for udendørs undervisning, og så gav det en opprioritering af musikundervisningen.”

Ulla Hahn Ranmar, Undervisnings- og udviklingsansvarlig på Musikmuseet/Nationalmuseet

UNDERSØGELSE:

Digitale undervisningsformer i eksterne læringsmiljøer

På baggrund af den digitale tendens under nedlukningen har Skoletjenesten i efteråret 2021 igangsat en undersøgelse af digitale undervisningsformer. Undersøgelsen skal pege på, hvordan digitale formater rummer nye og anderledes pædagogiske potentialer. Målet er at give inspiration til eksterne læringsmiljøer, der gerne vil udvikle digitale undervisningsformater, som kan give lærere og elever mulighed for at møde museets genstandsfelt og pædagogiske metoder uafhængigt af et fysisk besøg. Undersøgelsen bliver færdig i 2022.

"Undervisning uden for museets mure" var overskriften på en temadag, der fandt sted på GASmuseet i Hobro i juni 2021. Her delte tre kulturinstitutioner deres erfaringer med at flytte undervisningen uden for institutionens mure. Gennem workshops kunne deltagerne udveksle erfaringer og reflektere over deres praksis.

Efter genåbningen

Travlhed, mange bookinger og stor efterspørgsel på undervisning. Sådan opsummerer størstedelen af Skoletjenestens partnerskabsinstitutioner efteråret 2021. Stort set alle beretter om markant øgede besøgstal, både som resultat af større efterspørgsel generelt og på grund af corona-aflysninger af forløb tidligere på året.

Flere af partnerskabsinstitutionerne har i forbindelse med genåbningen også set en forandring i forhold til emneområder for de efterspurgte forløb. SMK oplever stor efterspørgsel på pensumrelaterede forløb om fx guldalderkunst, mens KØS – museum for kunst i det offentlige rum får mange bookinger på især udendørsforløb iforskellige byrum. Også forløb, der kan understøtte en dialog om svære og komplekse emner, har været efterspurgt. SMK erfarede også et behov for at bruge kunstens rum som et sted for svære samtaler i lyset af corona-situationen. Noget lignende gjorde sig gældende på Københavns Museum, hvor Skoletjenesten udviklede forløbet "Øjenvidner til epidemien". Forløbet sætter mellemtrins-elevs oplevelser af at leve i en coronatid i spil over for museets udstillingsrum, som behandler pest- og koleraepidemier i København.

Skoletjenesten rykker **tættere** på

Siden Skoletjenesten blev national den 1. januar 2020, har vi forstærket vores arbejde med at komme tættere på mange eksterne læringsmiljøer i hele landet: Vores viden skal være tilgængelig for alle, alle skal have mulighed for at deltage i relevante arrangementer, og vi skal kunne give sparring tæt på den daglige praksis.

Corona-nedlukningen og forsamlingsforbud blev en uventet håndsækning, da vi pludselig måtte gentænke vores mødefora. Temadage og studiegrupper, hvor fagfolk mødes, deler viden og netværker, er en krumtap i Skoletjenestens videndeling. Men corona tvang os til at holde afstand og finde nye måder at mødes på. De digitale fora åbnede muligheden for at komme tættere på praksis i alle dele af landet. Digitale temadage, studiegrupper og netværksmøder har haft deres begrænsninger – men bestemt også deres styrker – og selv efter at restriktionerne er blevet ophævet, er de digitale mødefora blevet videreført.

Skoletjenesten er også kommet tættere på geografisk. I 2020-21 har vi indgået partnerskaber med både museer og kommuner vest for Storebælt, så vi nu har fem regionale koordinators vest for Storebælt foruden vores koordinators i København og på Bornholm. De regionale koordinators er omdrejningspunkt for Skoletjenestens aktiviteter i lokalområdet. De sikrer Skoletjenesten viden om lokale forhold og indsatser, og de sikrer, at Skoletjenestens aktiviteter tager udgangspunkt i problemstillinger, der er relevante lokalt. De regionale koordinators har tre hovedopgaver:

- Opbygge og drive netværk – som vi har erfaring med er kapacitetsopbyggende og understøttende for det daglige arbejde i de eksterne læringsmiljøer.
- Afholde temadage og arrangementer – som giver mulighed for at få ny viden om aktuelle pædagogiske problemstillinger.
- Give sparring – i forhold til de konkrete problemstillinger, de lokale aktører står med.

Man kan møde Skoletjenestens medarbejdere i hele landet. Som bruger af videntcenteret og deltager i Skoletjenestens arrangementer er man i dialog med både undervisnings- og udviklingsansvarlige på kulturinstitutioner, koordinators i kommuner og på kulturinstitutioner og pædagogiske udviklingskonsulenter. Her er en god del af holdet på besøg på Kunsten i Aalborg i november 2021.

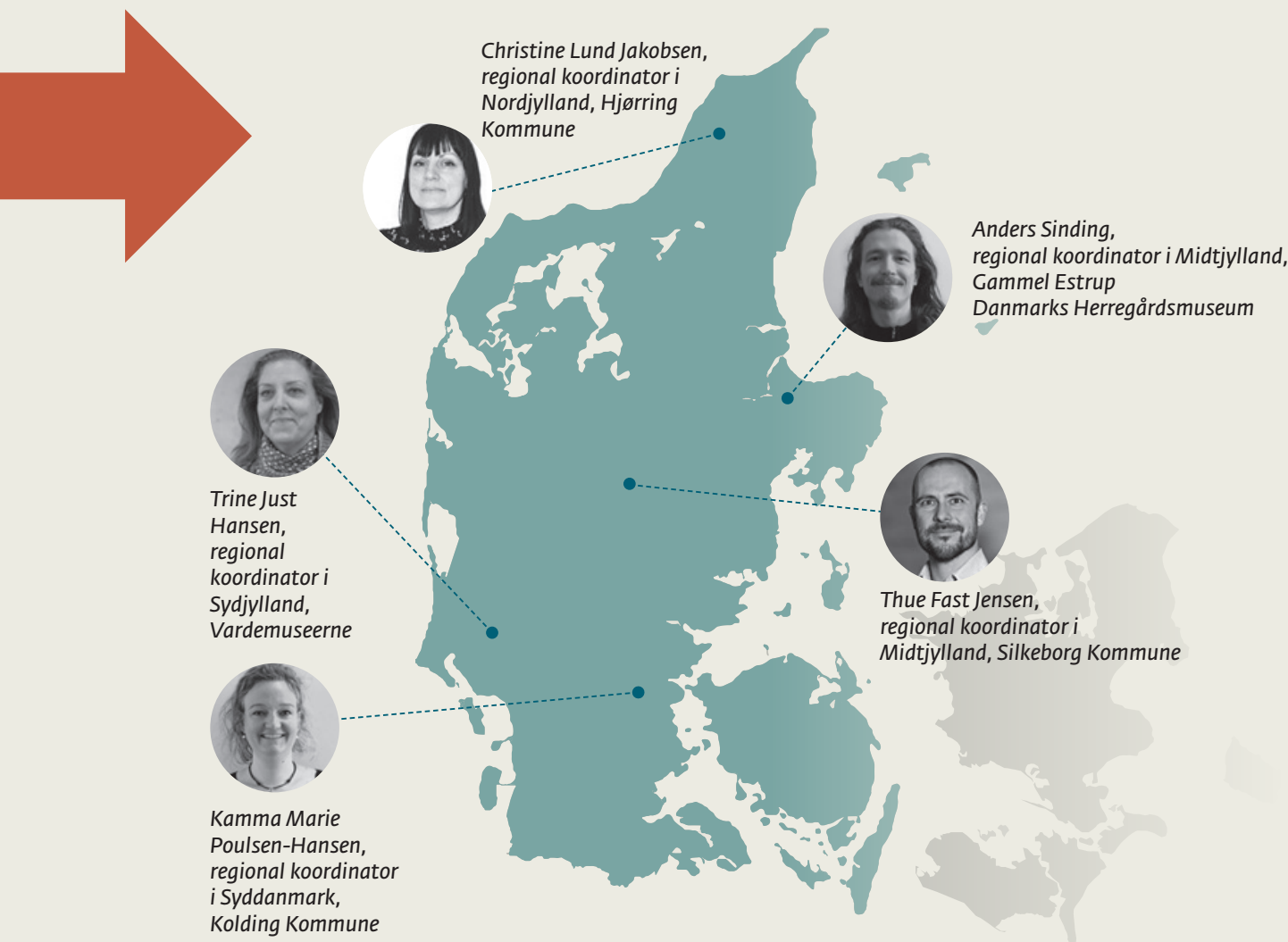

”Med vores nye hold af regionale koordinators har vi et rigtigt godt grundlag for at lave erfaringsudveksling og arrangementer ud fra lokale behov.”

*Marie Broen Jensen,
national koordinator*

Skoletjenesten regionale koordinators vest for Storebælt.

Arrangementer 2020-21

I 2020-21 deltog 675 undervisningsansvarlige, kommunale konsulenter og repræsentanter fra undervisningsverdenen i Skoletjenestens forskelligartede arrangementer og kursustilbud.

Temadage

Gennem oplæg, diskussioner og gruppearbejde sætter vi fokus på et aktuelt pædagogisk eller fagligt emne og veksler mellem teoretiske indlæg og praksiserfaringer. Her inviterer vi både forskere, fagfolk og praktikere ind. I 2020-21 afholdt vi otte temadage med 271 deltagere. Temadagene satte blandt andet fokus på trivsel, naturfagsdidaktik, demokratisk pædagogik og undervisning under corona.

Studiegrupper

I mindre grupper er der rum til refleksion. Man deler viden og erfaringer med kollegaer fra andre eksterne læringsmiljøer og får input og sparring på praksisnære problemstillinger og faglige spørgsmål. I 2020-21 deltog 176 i 14 studiegrupper med emner som pædagogiske metoder; uderum, historiske metoder og kilder; dagtilbud; forandringspædagogik og æstetiske og kreative læringsprocesser i eksterne læringsrum.

Underviserkurser

Kurserne giver dels en grundig introduktion til helt grundlæggende og basale færdigheder i undervisning i eksterne læringsmiljøer, dels teoretiske perspektiver og praktiske øvelser med særligt fokus på dialogbaseret undervisning. I efteråret 2020 afholdt vi tre underviserkurser med 38 deltagere.

Netværk

På netværksmøderne etableres kollegiale netværk mellem mennesker i ensartede funktioner i forskellige kommuner eller eksterne læringsmiljøer. I 2020-21 har Skoletjenesten afholdt fire netværksmøder for i alt 78 deltagere.

PRAKSISFAGLIGHED

i de eksterne læringsmiljøer

Praksisfaglighed kom på skolernes dagsorden efter justeringerne af folkeskolereformen i 2018. Introduktionen af praksisfaglighed havde et særsomt fokus på at fremme søgningen til erhvervsuddannelserne, men understregede også den pædagogiske værdi af koblingen mellem teori og praktiske erfaringer. Begrebet er en gave til alle eksterne læringsmiljøer, fordi det handler om værdien af praktiske tilgange og arbejdsformer: at lære med objekter; at bruge oplevelse og sansning af objekter som afsæt for refleksion og at lære gennem produktion af objekter. I en nøddeskal er det det, som mange museer er aldeles fremragende til og har mange årtiers erfaring med.

Praksisfaglighed debuterede som policybegreb, der kun på overordnet niveau udfoldede begrebets pædagogiske indhold. Derfor gik Skoletjenesten i gang med at lave en undersøgelse, der med udgangspunkt i eksisterende museumspraksis identificerer og beskriver, hvordan skoletjenester på museer kan anvende praksisfaglige tilgange i deres undervisning, og hvordan det kan understøtte skolernes arbejde med praksisfaglighed. Det munde i januar 2021 ud i udgivelsen af "Praksisfaglighed i museumsundervisning" – en undersøgelse, som ud fra undervisningspraksis på Kunsten i Aalborg, Københavns Museum, Trapholt og Museum Vestsjælland viser, hvordan museer arbejder praksisfagligt.

Tre hovedpointer trådte frem:

- 1** Museerne har særlige steder, genstande og faglige eksperter, der er et enestående afsæt for at arbejde med faglige praksisser.
- 2** Museernes undervisning skaber kobling mellem teoretiske og praktiske vidensformer.
- 3** Der er meget høj grad af tværfaglighed i elevernes praktiske arbejde på museerne.

"Vi står på to ben: et teoretisk og et praktisk ben, der understøtter hinanden. I casen fra Københavns Museum (i undersøgelsen) bliver det f.eks. tydeligt, hvordan de faglige eksperter arbejder med fund i det arkæologiske værksted og undersøger, hvad de siger om en bestemt tidsperiode. På den måde kommer den teoretiske viden af en særlig praksis på museet, og den teoretiske viden spiller igen ind på en ny faglig praksis. På museerne bliver det altså ikke et spørgsmål om teori eller praksis, men en dialektik mellem de to, og når vi definerer og diskuterer praksisfaglighed, må vi ikke reducere begrebet til alene at være praksis."

Lise Sattrup, Pædagogisk udviklingskonsulent

Bredde og dybde i praksisfaglighed

Skoletjenesten har sammen med DPU/Aarhus Universitet udgivet den videnskabelige artikel "Bredde og dybde i praksisfaglighed" i tidsskriftet Unge Pædagoger.

Digital temadag

I marts 2021 afholdt Skoletjenesten en temadag om praksisfaglighed for at udfolde, hvordan de eksterne læringsmiljøer kan arbejde med praksisfaglighed og dermed tale ind i en aktuell pædagogisk dagsorden. 79 deltagere fra hele landet deltog i temadagen, der blev afholdt digitalt. Den digitale ramme gav mulighed for at komme helt tæt på praksis med live-indslag fra Kunsten i Aalborg og fra Museum Vestsjælland. Vi kom med helt ind i værkstedet på Holbæk havn, hvor vi kunne se værktøjet i brug og næsten dufte tjæren. Ind imellem oplæg og cases diskutererede deltagerne i mindre grupper og

inspirerede hinanden til, hvordan de kunne arbejde med praksisfaglighed. Dagen blev afrundet med en paneldebat mellem en lærer, en læringskonsulent og en åben skole-forsker. Der var så stort engagement og diskussionslyst, at de planlagte 40 minutter viste sig at være alt for lidt til alle input fra både eksterne læringsmiljøer, kommuner og lærerstuderende. Og da der ikke var noget lokale med tidsbegrænset adgang, blev en stor gruppe af deltagerne hængende i det digitale rum og fortsatte diskussionen, så den samlet varede 1½ time.

Deltagere på temadagen

➔ Absalon i Vordingborg ➔ Affald og Genbrug Gentofte Kommune ➔ Arbejdermuseet ➔ ARKEN ➔ Ballerup Kommune
 ➔ Bjergmarkskolen ➔ Bornholms Museum ➔ Center for kultur, erhverv, politik og organisation, Helsingør Kommune
 ➔ Cirkusmuseet ➔ Dansk Arkitektur Center ➔ DCUM ➔ Det Grønlandske Hus i København ➔ Det Kgl. Bibliotek, DPU/
 Aarhus Universitet ➔ Egedal Kommune ➔ FILM-X ➔ Friberg Formidling ➔ Fuglsang Kunstmuseum ➔ Garderhøjfortet
 ➔ Glud Museum ➔ Glyptoteket ➔ Heibergskolen ➔ Helsingør Kommune ➔ Holbæk Museum ➔ Idrætsprojektet
 ➔ Kolding Kommune ➔ Kommunale Ungeindsats Hvidovre ➔ Kultur på Tværs ➔ Kulturprinsen ➔ Kulturværftet
 ➔ Kunsten Museum of Modern Art Aalborg ➔ Københavns Kommune ➔ København ZOO ➔ Københavns Museum
 ➔ Middelaldercentret ➔ Museum Jorn ➔ Musikmuseet ➔ Nationalmuseet Trelleborg ➔ Naturcenter Amager Strand
 ➔ Salaam Film og Dialog ➔ Silkeborg Kommune ➔ Skolen på Nylandsvej ➔ Skoletjenesten Kolding ➔ Københavns
 Befæstning ➔ Københavns Museum ➔ Skoletjenesten Pederstrup ➔ Skovbyskolen ➔ Styrelsen for Undervisning og
 Kvalitet ➔ Sydhavns Genbrugscenter ➔ Teaterhuset Filuren ➔ Thorvaldsens Museum ➔ Tingcentralen ➔ Tivoli A/S
 ➔ Ung AUC ➔ Ung i Rudersdal ➔ Ungdomsskole Hvidovre ➔ Utterslev Skole / DPU ➔ Vandmiljø Randers
 ➔ Vesthimmerlands Forsyning ➔ W-underGarten ➔ Aarhus Universitet

Samarbejde og sparring til sektoren

I 2020-21 har Skoletjenesten givet sparring til 79 aktører, primært fra vores tre hovedmålgrupper: eksterne læringsmiljøer, kommuner og uddannelsesinstitutioner, men også andre aktører som organisationer, NGO'er, projekter, styrelser, privatpersoner m.fl. Nogle gange er en telefonsamtale nok til at give svar på konkrete spørgsmål eller pege på en mulig vej videre. Ofte aftaler vi dog møder, hvor vi kan gå mere i detaljen, og i mange tilfælde bliver det også til længere forløb, hvor Skoletjenesten bidrager til at løse konkrete opgaver eller følger og kvalificerer en indsats over længere tid.

I alle sparringssituationer trækker Skoletjenesten på et bagkatalog af viden og værktøjer, der er udviklet over mange år. På skoletjenesten.dk ligger modeller, guides og rapporter, der frit kan anvendes uden supplerende sparring, men som også er uundværlige dele af værktøjsskassen, som Skoletjenestens konsulenter har med sig, når de drager ud. En del af vores viden kan dog ikke uden videre omsættes til en skriftlig model eller artikel,

men ligger som mange års opbyggede erfaringer og kendskab til tendenser og udfordringer i sektoren lige netop nu. Derfor er det i sidste ende Skoletjenestens konsulenter og undervisnings- og udviklingsansvarlige, som er den vigtigste kilde til viden.

Ikke to problemstillinger er ens hos de aktører, der opsøger sparring hos os. Derfor tager vi altid udgangspunkt i den enkeltes særlige situation, når vi aftaler, hvilken form for sparring der er brug for. Uanset om man skal til at starte en skoletjeneste op fra bunden, eller om man står over for en opkvalificering, et projekt eller en specialiseret indsats, søger vi at finde den bedst mulige løsning. Nogle gange er det en pædagogisk udviklingskonsulent med det store overblik eller en særlig spidskompetence, der kan give den viden eller facilitere den proces, der gør en forskel. Andre gange er det den erfarne praktiker, som arbejder på en af vores partnerskabsinstitutioner, der bedst giver den sparring, der sikrer løsninger, der fungerer i praksis.

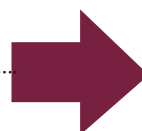
"Al vores viden er vokset ud af vores partnerskaber og deres mangeårige pædagogiske udviklingsarbejde. For os er cirklen sluttet, når den viden kommer ud og gør en forskel for andre eksterne læringsmiljøer."

Marie Damsgaard Andersen, souschef

I 2020-21 har Skoletjenesten givet sparring til 32 eksterne læringsmiljøer.

Al sparring er givet ud fra det enkelte eksterne læringsmiljøes konkrete behov. Nogle har haft behov for opstartshjælp til ny skoletjeneste, andre har fået sparring til at udvikle nye indsatser i den eksisterende skoletjeneste. Nogle har fået sparring til at etablere samarbejde med de omkringliggende skoler, andre har fået hjælp til opkvalificering af undervisere. Nogle har fået sparring på konkrete undervisningstilbud, andre på undervisningsmaterialer eller -lokaler.

Danmarks Tekniske Museum
Folketinget Fredensborg Bibliotekerne
Humlebæk Bibliotek Kystmuseet
Kolding Stadsarkiv
Statens Naturhistoriske Museum
Biofos/Kloaklab FN Byens undervisningstjeneste
Hovedstadens Beredskab
Gjorslev Gods Glyptoteket Kornets Hus
LIFE Mosedede Fort
Museum Midtjylland Museum Mors
Naturama Vejlemuseerne
Ballerup Museum Copenhagen Phil KØN
Frilandsmuseet Museet for Religiøs Kunst
Hillerød Bibliotek Odense Bys Museer
Lydlaboratoriet/Sound Art Lab
Rudersdals Museer Vedbækfundene
Museum Sønderjylland Musicon
Rundetårn Vestforbrænding

Folketinget

Nye ambitioner for etableret skoletjeneste

Folketinget er et eksternt læringsmiljø med mange års erfaring med undervisningstilbud som "Hvem bestemmer", "Dig og demokratiet" og det interaktive læringsspil "Politiker for en dag". Folketinget beslutter i 2021 at efteruddanne en udvalgt gruppe af deres folketingsbetjente i læring og undervisning.

Skoletjenesten varetager opgaven med at udvikle og afholde et efteruddannelsesforløb, der består af fem heldagsmoduler. Deltagerne er ni folketingsbetjente fra formidlingsgruppen. Målet er dobbeltsidigt: De skal lære teori og metoder i demokratisk pædagogik. Men uddannelsesforløbet skal også bidrage til, at deltagerne får etableret et kollegialt læringsrum, hvor de kan tale om god undervisning og om udfordringer ved demokratisk pædagogik i praksis. Det har betydning for, hvordan kursusforløbet bygges op.

Kurset er praksisnært: Det tager udgangspunkt i deltagerne egne erfaringer og bygger oven på dem. Som det første skal deltagerne f.eks. aktivere deres egne forforståelser og identificere og italesætte tegn på god demokratisk undervisningspraksis for dem. Ud fra det kan kursuslederen identificere relevante faglige begreber, som de arbejder videre med efterfølgende.

Kursets undervisningsformer varierer mellem teoretiske oplæg fra forskellige undervisere, makkerdialog, opsamlinger, egne refleksioner, afprøvninger i egen praksis og arbejde med film og dilemmaspil. Mellem undervisningsgangene arbejder deltagerne med

opgaver, hvor de anvender kursets begreber til i fællesskab at analysere, forstyrre og reflektere over egen praksis. Opgaverne handler også om at afprøve nye ting i praksis med udgangspunkt i kursets faglige begreber og efterfølgende reflektere over erfaringer med dette. Det kan konkret handle om at stille spørgsmål på en ny måde eller reflektere over et fagligt begreb med en kollega.

For at skabe det kollegiale læringsrum har kurset fokus på supervision, observation, kollegial sparring og organisering af faglige rum, og på de enkelte undervisningsgange skal deltagerne præsentere erfaringer og refleksioner for hinanden i det fælles læringsrum.

"Det er spændende at indgå i et længerevarende forløb - og særligt når det handler om kompetenceudvikling af et eksternt læringsmiljø, der har så meget erfaring at bygge på. Det giver os mulighed for at sætte noget af vores specialiserede viden i spil i forhold til demokratisk pædagogik og rollespil som pædagogisk metode."

Ane Riis Svendsen,
pædagogisk udviklingskonsulent,
Skoletjenesten

PRINCIPPER FOR KURSUSFORLØB

Når Skoletjenesten udvikler kurser og efteruddannelsesforløb, tager det udgangspunkt i en række grundprincipper. Nogle af dem er:

- Kobling af teori og praksis
- Tid til systematisk refleksion
- Etablering af lærende praksisfællesskaber
- Inddragelse af ledelsen

Derudover begynder vi altid med kortlægning af deltagerforudsætninger, tilrettelægger arbejde mellem moduler og tilbyder opfølgning i form af et forankringsmodul.

Kolding Stadsarkiv, Esbjerg Byhistoriske Arkiv og Københavns Stadsarkiv

Sparring på projekt -ansøgning + evaluering

I foråret 2020 er Kolding Stadsarkiv sammen med Esbjerg Byhistoriske Arkiv og Københavns Stadsarkiv i gang med at udarbejde en projektansøgning til "arkivet i den åbne skole". Projektet arbejder undersøgende med kompetenceudvikling af historielærere i grundskolen gennem brug af arkivmateriale og arkiver som eksterne læringsmiljøer. Der skal laves en evaluering som en del af projektet, men hvordan skal den udformes, så den understøtter projektet bedst muligt?

Kolding Stadsarkiv inviterer Skoletjenesten ind i ansøgningsarbejdet for at få sparring på designet af evalueringen. Sammen kommer vi frem til, at det skal være en lærende evaluering. Det indebærer, at evaluator fungerer som en faglig dialog- og sparringspartner, der interagerer med praksis gennem hele evalueringsprocessen, og at evalueringspointer og -resultater anvendes til at reflektere over, justere og videreudvikle praksis både nu og her og på længere sigt.

I foråret 2021 får Kolding Stadsarkiv positivt svar på ansøgningen, og ved skoleårets begyndelse går projektet i gang med en pædagogisk udviklingskonsulent fra Skoletjenesten som evaluator. Der bliver udviklet et undersøgelsesdesign til observationer og analyser af praksis ud fra et pædagogisk fagligt fokus. Gennem en evalueringsproces med løbende dialog og sparring kommer evalueringen til at pege på nogle elementer og kvaliteter ved projektets undervisningspraksis, som kan diskuteres og betragtes på nye måder. På den måde kan selve evalueringen være med til at forstyrre og udfordre nogle valg, overvejelser og antagelser på en kritisk, men nænsom måde. Projektet løber frem til sommeren 2024, hvor evalueringen også vil munde ud i et oplæg til praksisudvikling i form af refleksionsspørgsmål eller workshops og en kortere evalueringsrapport.

"Vores valg af Skoletjenesten betød, at vi fik en erfaringsbaseret og kvalificeret sparring i forhold til evalueringsmetoder, der kan bidrage med brugbare indsigter i forhold til den åbne skole."

Lene Wul, stadsarkivar, Kolding Stadsarkiv

LÆRENDE EVALUERINGER

Skoletjenesten udfører primært kvalitative evalueringer og undersøgelser, fordi det er vores erfaring, at kvalitative blikke på praksis bedst egner sig til at udvikle undervisning og pædagogiske aktiviteter generelt. Vi bruger udtrykket lærende evalueringer, fordi vi gerne vil betone, at en evaluering er noget, man lærer af, noget, der udvikler og forandrer praksis og personer. Når vi udfører lærende evalueringer, kommer vores baggrundsviden og pædagogiske faglighed til udtryk i udfærdigelsen af undersøgelsesdesignet, f.eks. i vurderingen af, hvilke spørgsmål det er relevant at stille. Det er også den, der sætter os i stand til at fungere som kritisk ven i rollen som evaluator. Derfor laver vi kun lærende evalueringer inden for vores eget vidensfelt.

STADSARKIV

Læreruddannelsen på Københavns Professionshøjskole

Samarbejde om uddannelsesforløb for lærerstuderende

På læreruddannelsen på Københavns Professionshøjskole har brugen af eksterne læringsmiljøer længe været i fokus. I mange år har KP udbudt et specialiseringsmodul i åben skole, hvor Skoletjenesten har været fast oplægsholder. I 2020 gik KP og Skoletjenesten i dialog om, hvordan vi kan samarbejde mere systematisk – med fokus på at sikre alle de lærerstuderende grundlæggende forudsætninger for at arbejde kvalificeret med åben skole. Anledningen blev KRÆS-ugen – et forløb, hvor de førsteårsstuderende arbejder med kreative og æstetiske læreprocesser. Med Skoletjenesten som samarbejdspartner kom de eksterne læringsmiljøer på programmet.

En del af KRÆS-ugen er tiltænkt sådan, at de lærerstuderende kommer ud på eksterne læringsmiljøer og deltager i undervisningsforløb, som var de selv elever. Efterfølgende reflekterer de studerende over de kreative og æstetiske læreprocesser, de netop har afprøvet, sammen med forløbets underviser. Besøgene på de eksterne læringsmiljøer skal både udfolde, hvordan man kan arbejde med genstande og rum i undervisningen, og styrke de studerendes kendskab til undervisningsmuligheder uden for skolen.

Som samarbejdspartner i projektet bidrog Skoletjenesten dels til at lave en lille film som forberedelsesmateriale til de studerende. Derudover var Skoletjenesten ansvarlig for besøgene på de eksterne læringsmiljøer: at finde de rette eksterne læringsmiljøer, klæde underviserne på til opgaven og koordinere og aftale de konkrete besøge.

KRÆS-ugen blev gennemført som et pilotprojekt i juni 2021 med ti hold studerende og seks eksterne læringsmiljøer. På baggrund af en evaluering blev det besluttet at gentage samarbejdet om KRÆS-ugen i november 2021 med alle de førsteårsstuderende (29 hold) og ni eksterne læringsmiljøer.

"Formålet med forløbet var i første omgang, at de studerende skulle få kendskab til Skoletjenestens tilbud og få en erfaring med at bruge eksterne læringsmiljøer som en ressource. Efter forløbet stod det klart, at de studerende havde fået et meget stort udbytte af opgaven, og at de havde fået blik for de centrale læreropgaver, der følger med, når man vil bruge eksterne læringsrum på en givende måde."

*Lissi Wiingaard Thrane,
lektor på læreruddannelsen,
Københavns Professionshøjskole*

SAMARBEJDSPARTNER MED OVERBLIK OG INDSIGT

Med overblik over de mange forskellige eksterne læringsmiljøer, der findes i Danmark, og indgående kendskab til mange af deres særlige kvaliteter kan Skoletjenesten som samarbejdspartner være med til at identificere, hvem der er relevante samarbejdspartnere i større indsatser og projekter. Med knap 600 eksterne læringsmiljøer på Skoletjenesten.dk og berøring med mere end 2.000 deltagere på kurser, arrangementer og lign. har vi adgang til kæmpe netværk af relevante aktører inden for åben skole og undervisning i eksterne læringsmiljøer.

Opstart/genstart af skoletjeneste

”En god måde at komme i gang på kan være at lave et konkret undervisningsforløb. Det anbefaler vi ofte til nogle, der har svært ved at vælge ud, hvor de skal starte deres udvikling af en ny skoletjeneste. Når man laver et undervisningsforløb, skal man forholde sig konkret til de generelle spørgsmål, og det er ofte lettere. Og så har man også mulighed for at få det testet i praksis og få den dialog med en lærer og nogle elever, som er så vigtigt for kvaliteten.”

Ane Riis Svendsen, pædagogisk udviklingskonsulent

”Er vores felt relevant for skolerne? Hvad skal eleverne lave, når de kommer? Hvordan klæder vi vores folk uden pædagogisk baggrund på til at kunne undervise?” Det er nogle af de spørgsmål, vi møder hos kulturinstitutioner og organisationer, som står foran at opstarte en ny skoletjeneste eller genstarte en eksisterende, f.eks. i forlængelse af organisationsændringer. Støtte til at (gen)opstarte en skoletjeneste fylder en del i de henvendelser, Skoletjenesten har fået i 2020-21.

Vi begynder typisk med et møde, hvor vi afdækker behov og ønsker. Her taler vi om, hvor langt kulturinstitutionen er i processen, hvad ambitionerne er, og vi giver gode råd til, hvordan man kan komme videre. Hvis de ikke allerede selv har fundet det, guider vi dem til, hvor på skoletjenesten.dk, de kan finde værktøjer eller artikler, som er relevante. Nogle gange aftaler vi et videre samarbejde med en af Skoletjenestens pædagogiske udviklingskonsulenter.

Her er fokus ofte på at identificere kulturinstitutionens vigtigste karakteristika – at finde den særlige x-faktor, som gør stedet attraktivt for skolerne, og som skiller det ud fra de andre eksterne læringsmiljøer. Det kan danne basis for en pædagogisk profil, som udgør rammen om de efterfølgende beslutninger om f.eks. indhold, målgrupper og pædagogiske metoder. Herfra kan vi gå helt tæt på f.eks. et konkret undervisningsforløb eller -materiale med forslag til design og aktiviteter, der understøtter formålet. Eller vi kan give sparring på, hvordan man bedst mobiliserer stedets ressourcer i en hensigtsmæssig organisering og skaber samarbejde med skoler og kommuner.

I 2020-21 har Skoletjenesten bl.a. givet sparring om (gen)opstart af skoletjenester til Museum Midtjylland, Vejlemuseerne, Hovedstadens Beredskab og Glyptoteket.

OG HVAD ER SÅ SVARENE PÅ DE MANGE SPØRGSMÅL?

Er vores felt relevant for skolerne? Ja! Er svaret næsten altid. Skolernes fag rummer mange obligatoriske læringsmål, som man kan koble sig til. Men man kan også orientere sig i formål og de timeløse fag som f.eks. job og uddannelse. Lærerne bruger ikke kun eksterne læringsmiljøer til at indfri konkrete faglige mål men har ofte mere brede dannelses- og trivselsmæssige tilgange.

Hvad skal eleverne lave, når de kommer? Man skal tage sit sted og genstandsfelt alvorligt og vælge de metoder, der udfolder potentialerne bedst. Det er her, stedets x-faktor ligger gemt. Fem karakteristiske metoder for eksterne læringsmiljøer er: demokratisk pædagogik, dilemma-/rollespilsbaseret undervisning, dialogbaseret undervisning, historiske værksteder og genstandsbaseret undervisning.

Hvordan klæder man medarbejdere uden pædagogisk baggrund på til at varetage undervisningen? Man udarbejder det didaktiske design derefter – mange pædagogiske greb og aktivering af eleverne kan indarbejdes i designet, så det ikke ligger hos underviseren alene at indfri det. Derudover kan man sende underviserne på kursus i Skoletjenesten.

På skoletjenesten.dk findes en række værktøjer, man kan bruge, når man skal opstarte en ny skoletjeneste.

Tid til trivsel og fællesskaber

2020-21 bragte børns og unges trivsel på dagsordenen, både i den offentlige debat med omsorg for det hele børneliv og på den uddannelsespolitiske arena. De lange perioder med hjemmeundervisning, afkortede dage og krav om gruppeopdeling har haft store konsekvenser for børns og unges trivsel. Eleverne har været meget alene, de har ikke kunnet udvikle og producere sammen, og samarbejdet og fællesskabet har haft trætte kår bag en skærm. Skolens og undervisningens rolle som den primære ramme for børns og unges fællesskaber blev pludselig meget tydelig. Spørgsmålet om, hvordan man kan understøtte børns og unges trivsel og fællesskaber i undervisningen, blev også nærværende i Skoletjenestens arbejde. Og det blev tydeligt, at de eksterne læringsmiljøer har noget særligt at tilbyde.

Skoletjenesten har i 2021 arbejdet med en trivselsindsats både på organisatorisk plan gennem uddeling af en trivselspulje og støtte til "Partnerskabet for udsatte børn og unge under COVID-19" og i den daglige praksis gennem en større bevidsthed om, hvad det er for elementer i de eksterne læringsmiljøer, der er særligt fremmende for trivsel og samarbejde i klassen. Det viser sig i en styrkelse af trivselsfremmende elementer i mange undervisningsforløb, en temadag om trivsel og artikler om emnet.

De 47 udvalgte eksterne læringsmiljøer fordeler sig på:

19 steder i Region Hovedstaden

7 steder i Region Midtjylland

4 steder i Region Nordjylland

8 steder i Region Sjælland

9 steder i Region Syddanmark

1 mio. til trivselsforløb i hele landet

Som en del af en større trivselsindsats tildelte Børne- og Undervisningsministeriet i foråret 2021 Skoletjenesten 1 mio. kr. til at styrke de eksterne læringsmiljøers bidrag til børns og unges trivsel. Det var en høj prioritet for Skoletjenesten, at midlerne skulle gøre en forskel i yderste led for elever over hele landet, og derfor valgte vi at uddele midlerne i en pulje til eksterne læringsmiljøer, så de kunne tilbyde gratis trivselsforløb til grundskoler i hele landet. En geografisk fordelingsnøgle sikrede, at 47 teatre, biblioteker, naturcentre og museer inden for kunst og kultur fordelt over hele landet kunne tilbyde gratis undervisning i løbet af 2021. I alt blev det muligt at tilbyde 684 undervisningsforløb for mere end 17.000 grundskoleelever.

Undervisningsforløbene blev samlet på en særlig indgang på skoletjenesten.dk og formidlet via aktiviteter på sociale medier og en artikel i folkeskolen.dk.

Partnerskab for udsatte børn og unge

Sammen med 32 andre aktører er Skoletjenesten en del af "Partnerskabet for udsatte børn og unge under COVID-19", nedsat af Social- og Indenrigsministeriet og Folketingets partier.

Målsætningen er at igangsætte initiativer og samle anbefalinger til at forebygge og afhjælpe ensomhed som følge af COVID-19 og at sikre adgang til fællesskaber for børn og unge – hvilket bl.a. har udmøntet sig i en ensomhedsstrategi for børn og unge med forslag til initiativer.

Forløbet "Vi drømmer sammen" på Kunsten Museum of Modern Art Aalborg blev i 2022 udbudt som en del af trivselspuljen.

På Arbejdersmuseet skal eleverne i fællesskab diskutere og fortolke begreberne aktivisme og demokrati.

Hvad er et trivselsforløb?

Skoletjenesten har defineret en række pædagogiske elementer i de eksterne læringsmiljøers undervisning, der i særlig grad understøtter elevernes trivsel og fællesskab, og de har fungeret som udvælgelseskriterier for puljen. Når lærerne booker et trivselsforløb, kan de derfor forvente, at der bliver lagt vægt på elevernes dialog, samarbejde og fælles opgaveløsning. Det vil være forløb, hvor eleverne kan sanse, undersøge og producere noget sammen og får mulighed for at lykkes, overvinde og mestre. Der vil også blive skabt rammer for, at eleverne møder steder, personer og fortællinger, der gør det muligt for dem at opleve sig selv som en betydningsfuld del af et fællesskab og en historie.

"Mange af de pædagogiske elementer, der indgår i undervisningen i eksterne læringsmiljøer, kan i høj grad også understøtte elevernes trivsel og fællesskaber. Det gælder f.eks. samarbejde, og at eleverne er aktive og medskabende. Corona-situationen har gjort, at vi har fået et fornyet blik på alle de trivselsfremmende elementer, der kendetegner undervisningen i eksterne læringsmiljøer."

Dorte Villadsen, pædagogisk udviklingschef

27. september 2021 afholdt Skoletjenesten en digital temadag om trivsel med oplæg fra Center for Ungdomsforskning, Ingrid Jespersens Gymnasieskole og FILM-X.

Undervisning, der understøtter trivsel

Det har længe været velkendt, at det ikke altid (kun) er de faglige begrundelser, der motiverer skolernes brug af eksterne læringsmiljøer. Men udfordringerne i kølvandet på corona har skærpet bevidstheden om de trivsels- og fællesskabsstyrkende aspekter ved undervisning i eksterne læringsmiljøer. For de eksterne læringsmiljøer betyder det, at de arbejder mere målrettet med at prioritere de trivselsfremmende elementer i undervisningen og kan være i dialog med lærerne om, hvad der er vigtigt for klasserne. Særligt tre aspekter ved undervisning i eksterne læringsmiljøer virker trivselsfremmende:

- Eleverne går i dialog, samarbejder og deltager i fælles opgaveløsning: Et eksempel er Statens Museum for Kunst, hvor eleverne i fordybelses-forløbet "Kom til bords" er sammen i mindre grupper, hvor de skal skabe en middagssituation, der kredser om et tema. De vælger selv temaet, som de vil sætte til debat. De har en fælles opgave, som de samarbejder om og går i dialog med hinanden om.
- Eleverne oplever sig selv som en betydningsfuld del af et fællesskab og en historie: Et eksempel er Arbejdsmuseet, der vægter dialog og refleksion højt i forløbet "Aktivister holder demokratiet levende". Her skal eleverne bl.a. i fællesskab diskutere, reflektere over og fortolke begreberne aktivisme og demokrati og arbejde undersøgende med deres egne muligheder for at deltage i demokratiet.
- Eleverne sanser, undersøger og producerer noget sammen, og de oplever at mestre: På Thorvaldsens Museum er fordybelsesaspektet i kreative og produktive processer gennemgående i museets forløb og undervisningsaktiviteter. Eleverne studerer værker og afprøver tegneteknikker, og i 2021 er flere af de besøgende elevers produktioner efterfølgende blevet formidlet på udstillinger og ved events.

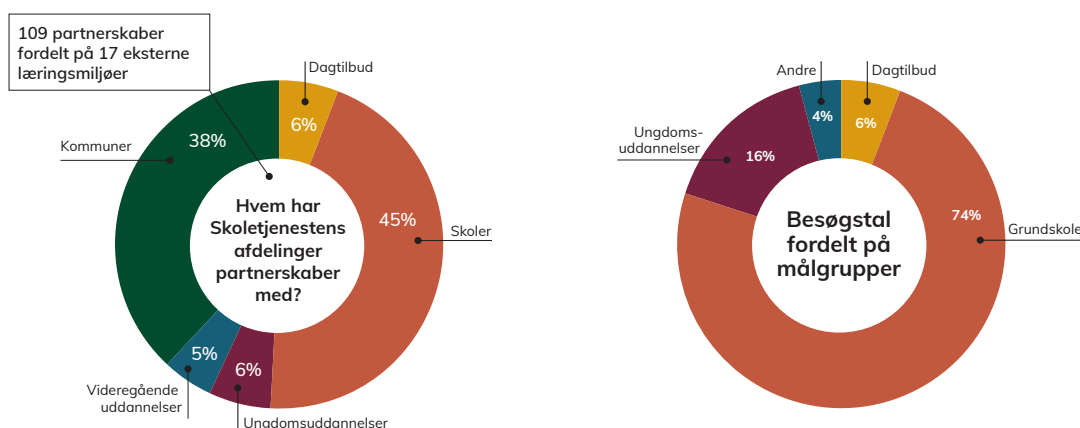
“

"At eleverne skulle klæde sig ud og lege med effekter og baggrunde, lagde op til en legende tilgang til filmmediet, som skabte sjov og grin i grupperne. Det gav også en lethed, der fik samarbejdet til at fungere godt for de fleste elever."

*Tine Pinholt,
lærer og årgangskoordinator
på Ålholm Skole*

Hvem bruger Skoletjenestens afdelinger/partnerskabsinstitutioner?

Skoletjenestens partnerskabsinstitutioner 2020-21

Arbejdermuseet, ARKEN, Dansk Arkitektur Center, Den Blå Planet, Designmuseum Danmark, Historie & Kunst: Københavns Museum og Thorvaldsens Museum, FILM-X, KØS Museum for Kunst i det offentlige rum, Museet for Samtidskunst, Museum Vestsjælland, Nationalmuseet/Musikmuseet, Statens Museum for Kunst, Vikingeskibsmuseet, Zoo, Københavns Befæstning, Naturcenter Amager Strand.

Skoletjenestens bestyrelse og direktørkreds

Skoletjenestens bestyrelse 31/12 2021

Jesper Christensen, (formand for bestyrelsen), borgmester, Børne- og Ungdomsudvalget, Københavns Kommune

Michael Vindfeldt, formand for Undervisningsudvalget, Frederiksberg Kommune

Esat Sentürk, byrådsmedlem, Høje-Taastrup Kommune/KKR Hovedstaden

Lars Damgaard Pedersen, formand for Børn og Undervisningsudvalg, Sorø Kommune/KKR Sjælland

Skoletjenestens direktørkreds 31/12 2021

Inger Suppli, centerchef, Fagligt Center, Børne- og Ungdomsforvaltningen, Københavns Kommune

Nina Eg Hansen, børne- og ungedirektør, Frederiksberg Kommune

Morten Bøgelund Andersen, direktør, Allerød Kommune /BKF Hovedstaden

Kim Christoffersen Dawartz, centerchef, Næstved Kommune /BKF Sjælland

Anne-Louise Sommer, museumsdirektør, Designmuseum Danmark (billedkunst/æstetiske fag)

Claus Poulsen, Skoletjenestens leder (sekretær for bestyrelsen)

Skoletjenestens bestyrelse 1/1 2022

Jakob Næsager (formand for bestyrelsen) borgmester, Børne- og ungdomsudvalget, Københavns Kommune.

Ruben Kidde, formand for Undervisningsudvalget, Frederiksberg Kommune.

Esat Sentürk, 1. viceborgmester, Høje Taastrup Kommune/KKR Hovedstaden

Regine Hjort Hovmøller, medlem af familie- og uddannelsesudvalget, Solrød Kommune/KKR Sjælland.

Skoletjenestens direktørkreds 1/1 2022

Inger Suppli, centerchef, Fagligt Center, Børne- og Ungdomsforvaltningen, Københavns Kommune

Christine Lindrum Iversen, kontorchef, Styrelsen for undervisning og kvalitet (STUK), Børne- og Undervisningsministeriet

Nina Eg Hansen, børne- og ungedirektør, Frederiksberg Kommune

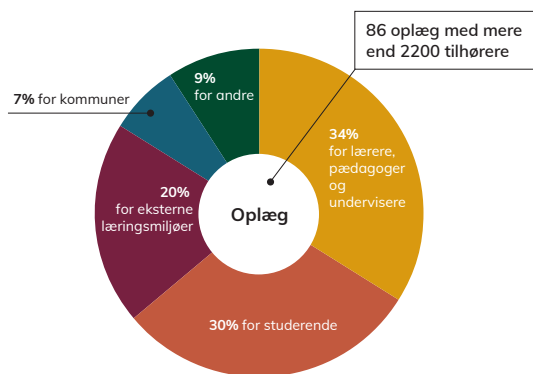
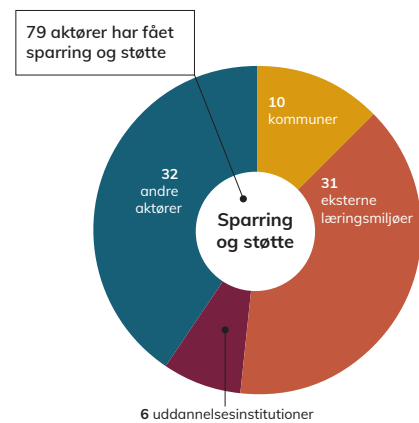
Jan Dehn, velfærds- og kulturdirektør, Hørsholm Kommune /BKF Hovedstaden

Kim Christoffersen Dawartz, kultur-, fritid- og borgercenterchef, Næstved Kommune / BKF Sjælland

Anne-Louise Sommer, museumsdirektør, Designmuseum Danmark (billedkunst/æstetiske fag)

Claus Poulsen, Skoletjenestens leder (sekretær for bestyrelsen)

Hvem bruger videntcentret?

Arrangementer

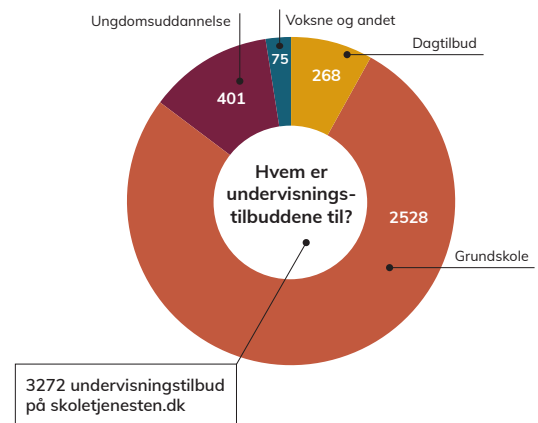
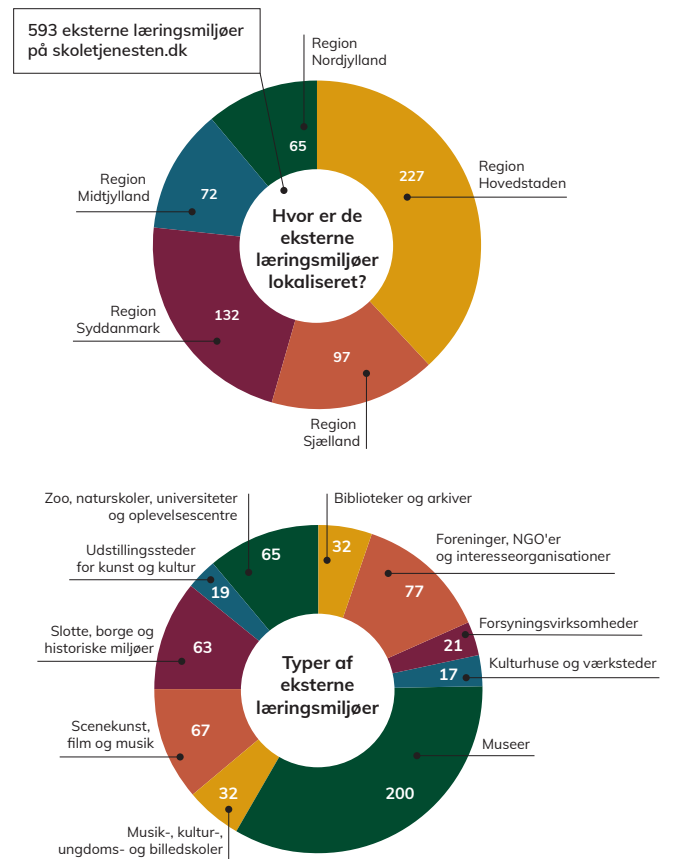
8 temadage med **271** deltagere

14 studiegrupper med **176** deltagere

4 netværksmøder med **78** deltagere

3 underviserkurser med **38** deltagere

Hvem bruger skoletjenesten.dk?

I 2020-21 har 39 nye steder sluttet sig til de mange eksterne læringsmiljøer og kommuner, der bruger skoletjenesten.dk. Det er positivt, fordi hvert eneste sted giver nye muligheder for at børn og unge kan møde kunst, kultur og natur i undervisningen.

Siska Rohr Harrebye, kommunikationschef

Skoletjenesten - videncenter for eksterne læringsmiljøer

Skoletjenesten - videncenter for eksterne læringsmiljøer
Gyldenløvesgade 15 - 5. sal, 1600 København V
skoletj@skoletjenesten.dk - www.skoletjenesten.dk